

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității“, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea“ sunt:

Agricola, (Ecica), Agricola, (Hunedoara), Agricola, (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Arina, Armonia, Auraria, Aurora, (Baia-mare), Avrigeana, Bădăntana, Banca Poporală, (Caransebeș), Banca Poporală, (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.), Bereșana, Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire, (Biaș), Cassa de păstrare, (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune), (Săliște), Câmpiana, Cârșoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul, Comuna, Concordia, (T.-Uzdin), Cordiana, Coroana, (Bistrița), Coroana, (Timișoara), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia, (Cohalm), Economul, Făgețana, Fortuna, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișerul, Hațegana, Hondoleana, Insoțire de credit, (Vestem), Institut de credit, (Mehădia), Institut de credit, (Gavosdia), Isvorul, (Sângeorgiu), Isvorul, (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana, (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Nădlăca, Negoșul, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Panciovana, Patria, Piatra, Plugarul, (Cacova), Plugarul, (Săcădate), Poporul, (Lugoș), Poporul, (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reuniunea de împrumut și păstrare, (Ilova-mare), Răureana (Cap. Măndăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana, (Caransebeș), Sebeșana, (Sebeșul-săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Șercășiana, Silvama, Șoimușana, Someșana, Speranța, (Hosman), Steaua, Târânceana, Tâbleșana, Timișana, Ulpiana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul, (Sănmărtin), Vulturul, (Tâșnad, Zărândeana, Zlăgnea.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
pe spațiul unui cm² câte 10 tileri.

Statistica maghiară și Români.

acestea cum poate îmbătă capetele! Cea mai bună dovadă despre aceasta este o conferință ținută la Academia maghiară la începutul lunii lui Noemvrie, de dl Vargha Gyula, care a prezentat acolo rezultatele recensementului populației pe anul 1910.

Recensementul acesta a produs în întreaga țară ungurească mare bucurie, și ziarele din Budapesta cântă în ditirambe puterea propagativă a rasei maghiare. E frumos doar să vezi cum dintr'un vlăstar subțire, bătut de toate vânturile, se desvoaltă stejarul puternic, cu ramuri pline de verdeață, care rezistă celor mai aprigi furtuni.

Va să zică în anul 1910 poporul maghiar a atins numărul de 10.050.000 suflete și prin aceasta a intrat — pentruca să folosim cuvintele unui organ de frunte din Budapesta, — din șirul micilor popoare în șirul popoarelor mijlocii. În chipul acesta a ajuns la majoritatea relativă în țară, iar la 1920, dacă ajută Dzeu, va ajunge la majoritatea absolută!

Jurnalele maghiare deduc din această înmulțire preponderanța absolută în sud-ostul Europei pentru viitor, și uită că în proporție se sporesc și popoarele de aici. În anul 1920¹ populațiunea probabilă a Europei va fi de

460 milioane. Ce importanță vor putea avea acele 11—12 mil. de maghiari față de masa populației maghiare.

În anul 1700 Maghiarii erau în număr de 1 mil., în anul 1800 2½ mil., în:

1880	6.450.000
1890	7.420.000 (+ 970.000)
1900	8.640.000 (+ 1.220.000)
1910	10.050.000 (+ 1.410.000)

Deci în deceniul ultim, procentul de înmulțire e de 1·6% anual. Comparând aceasta cu datele statistice de Hickmann, ar rezultă că în privința sporului ginta maghiară stă în locul al 3-lea. Prima dată ar veni Românii, apoi Bulgarii, ș'apoi Maghiarii. Considerând însă înmulțirea generală a populațiunii, Ungaria (ca totalul națiunilor) conform statisticeii nu se înmulțește decât cu 1% și stă în rangul al 12-lea. Diferința aceasta e așa de mare încât bate la ochi.

Popoarele cele mai prolifiche în Europa sunt chiar vecinele Ungariei din sud-ost. În media celor 10 ani din urmă România a stat în fruntea înmulțirii populațiunii cu 1·9% anual. După ea vine Bulgaria cu 1·8% și pe urmă Sârbia cu 1·5%. Nu e de presupus deci ca popoarele surori din patrie să fie mai puțin vitale. Din contră, în multe privințe starea lor economică și culturală e mai bună, fiindcă au trăit mai scutite de invaziuni sub aripile monarhiei, și au convețuit de vremuri

¹ Datele statistice la cari ne referim sunt luate din colecția Hickmann 1910.

îndelungate cu coloniști mai înaintați în cultură, cum sunt Sașii și Șvabii. Educația veche militară asemenea a contribuit mult la formarea unei rase viguroase.

Nu poate fi cauza acestei mari deosebiri nici emigrația, căci e constatat că dintre Maghiari și Săcui, cel puțin atâția iau drumul spre America sau spre România, ca și dintre celelalte popoare. Unde să mai punem, că peste Dunăre între Maghiari sunt multe comitate unde „Egyke“ e tot așa de răspândit ca și „Einkindersystem“ la Sașii noștri, pe când la Români încă nu s'a constatat așa ceva.

Nu ne rămâne deci altceva de presupus, decât că statistica Dlui Vargha e tendențioasă. Prin aceasta ea devine în spatele acelor, cari conduc destinele patriei, o manta ingenioasă, pe care o poți învărti după vânt. Voiesc ei bunăoară să stoarcă în Delegațiunii concesiile limbistice pentru Maghiari, atunci scoatem la iveală procentul *special* de 1.6% și dovedim negru pe alb că singur poporul maghiar e popor vital în această țară și are și majoritatea în regimente, prin urmare comanda nemțească e de prisos. Pare-li-se lor quota cu care contribuim la spesele care s'ar putea să susțină acele sarcini grele. În chipul acesta suntem în stare a pune piedeci considerabile carului comun al statului, căci în fața lumii citrele vorbesc — și Maghiarii trag folosul.

Fiind deci rezultatul acestei statistici suspect, și pare-ni se merit numai a fabrică Maghiari „ad libitum“, pentru-ca să aflăm cel puțin în mod aproximativ numărul popoului nostru, trebuie să recurgem la deducțiuni indirecte și la analogii. În procedura aceasta vom porni din principiul: să arătăm mai bine rezultate modeste, însă aproape de adevăr, decât să ne tămâiem noi înșine cu rezultate fictive, cari nu ar putea da piept cu critica obiectivă.

După recensementul din anul 1900 populațiunea de 47.140,000 a monarhiei se împarte astfel:

Germani:	11.740 000	= 24.9%
Maghiari:	8 640,000	= 18.3%
Cehi și Slovaci:	7 940 000	= 16.9%
Sârbo-Croați:	5 260,000	= 11.2%
Poloni:	4.210,000	= 9.0%
Ruteni:	3.910,000	= 8.3%
Români:	3.030 000	= 6.4%

Restul se împarte între Sloveni, Italieni, etc. popoare mărunte.

Dacă din numărul nostru de 3.030,000 detragem numărul Românilor din Bucovina în sumă de 300,000 rămâne pentru Ungaria o populațiune românească de 2.730.000 suflete. Notăm că în urma practicilor de recensement, numărul acesta e mai mic decât în realitate, dar să-l luăm de bază și așa cum e, — fiindcă alte indicii nu avem. Noi de vr'o douăzeci de ani ne ținem că numărăm 3 mil., și iată că după statistica oficială în 1900 încă nu atingem aceasta cifră!

E vorba să constatăm acum înmulțirea noastră dela 1900 — 1910. După cum am spus mai înainte, România e țara cea mai prolifică în Europa. Să nu luăm însă de bază sporirea ei de 1.9% deoarece tabelele statistice, ce le avem la dispoziție, nu arată dacă în procentul acesta e cuprins și sporul prin imigrațiune, care evaluat la 0.2% = 20,000 suflete pe an, nici nu ar fi exagerat. Să nu luăm de bază nici procentul de 1.8% al Bulgariei, fiindcă și aici eventual e cuprinsă imigrațiunea mare din Macedonia și țările din prejur, ci să luăm ca punct de mănecare a calculelor noastre procentul de sigur mai apropiat de împrejurările noastre: al Sârbiei de 1.5% ca cam ca a Românilor din Ungaria. Cultura lor și modul lor de traiu e asemenea popoului nostru și configurația țării lor muntoase, strătăiată numai ici și colea prin văi mai late, se aseamănă cu Ardealul și împrejurimile sale. Dacă luăm deci de bază sporirea noastră analoagă de 1.5% la an ca medie, căpătăm o creștere anuală de 40 900 suflete. Ceea ce face în zece ani 409,500 de suflete. Numărul nostru total ar fi deci:

$$2.730.000 \text{ în } 1900 \\ + 400.500 \text{ ca spor natural}$$

3.139,500 în anul 1910, care nu poate fi exagerat, fiind cuprinse în diferența de 0.4% între sporirea noastră și a României și scăderea prin emigrațiune.

Statistica dela Academie ne dă însă numai un spor de 160 000 ceea ce e evident că nu poate fi corect, mai cu samă că sporirea Croato-Slovenilor o pune cu 650 000 la o populație mai mică decât a noastră de 2.416,000 suflete. Suntem curioși în ce chip ni-a excamotat Dl Vargha 250,000 de suflete?

După el, noi am stă în rangul al treilea între popoarele, cari decresc resp. stagnează. La locul prim ar fi Francezii cu 0.2% apoi vin Spaniolii cu 0.4% ș'apoi am veni noi cu 0.6% sporire. Cu toate acestea satele noastre sunt pline de copii. Ciurma și colera nu bântue

între noi, pentru ca să ne decimeze și acaparăm în cinci ani 60,000 jugăre dela un popor prolific ca cel din statistica Dlui Vargha! Noroc că statistica nu e guillotină, căci la recensementul proxim nu ar mai fi urmă de noi!

La elucubrațiunile sale, Dl Vargha mai adaugă că afară de Maghiari ar mai fi circa 2 milioane persoane, cari vorbesc limba maghiară, așa că în anul 1920 vor ști cam toți din patrie ungurește și astfel „dominațiunea culturală și politică a Maghiarilor va fi asigurată pe toată alvia Dunării“. Ar trece peste cadrele acestui articol expunerea motivelor etnice și limbistice, cari zădărnicesc pentru totdeauna aspirații de felul acesta, cari se țin de lumea basmelor turanice, nu însă de formulele politice și culturale, cari sunt fixate în conștiința celorlalte popoare din „alvia Dunării“ Aici suntem bunăoară și noi oropsiții de Români. Compoziția etnică și limbistică a poporului nostru, ne fac de-a dreptul pe noi de mijlocitori între cultura apusului și a orientului. Limba noastră conține o mulțime de cuvinte comune atât limbii franceze, engleze, italiene, cât și celei sud-estice a Europei.

Dacă la cifra arătată mai înainte a populației noastre de 3 139,500 mai adaugem ca sumă excamotată din anii 1880—1900, decând maghiarizarea a început a lucra cu presiune mai mare, suma desigur modestă de 150,000, avem acuma:

în Ungaria	3 289,500
„ Bucovina	300,000
„ România	7.000.000
„ Basarabia	1.000.000
„ Balcanul	1.000,000

(cu Macedonia etc.)

total deci 12.589,500 de Români.

Voind a afla numărul total a populației, care vorbește românește, vom mai adauge la suma de sus numărul Sașilor de 300 000 cari în general vorbesc românește, apoi al Șvabilor din Bănat și a Sârbilor, cari sunt colonizați între noi de 200,000; al Săcuilor, cari în parte conviețuiesc cu Românii, parte prin desul contact cu România știu perfect românește de 200,000 (numărul lor total după statistică trece peste 600,000) și în fine circa 500 000 al celor din restul Ungariei, Bucovina, Basarabia și Balcani, și astfel vom stabili numărul populației, care știe românește la cifra de 13.789,000. care însă probabil e mai mică decât în realitate.

Suntem deci un factor de seamă, atât ca forță numerică, cât și ca element de cultură și ordine, un factor de care va trebui să se țină seamă în viitor mai mult decât până acum în această parte a Europei.

E. V.

5% sau 10% dare după interese de depozite?

Chestiunea aceasta, pusă în discuție și în revista noastră, și care a preocupat în timpul din urmă mult cercurile băncilor din țară, a fost rezolvită în zilele trecute definitiv din partea ministerului de finanțe.

La cererea, adresată ministerului numit, din partea „Asociației regnicolare a institutelor de bani“ de a da autorităților financiare îndrumările necesare în aceasta chestiune controversată, ministrul de finanțe a răspuns la 2 Decembrie a. c. sub Nr. 229,931. Conform acestui răspuns, adresat „Asociației regnicolare“: *Darea după interesele de depozite, scadente la finele anului 1912 și la finele trimestrului de depozite de bani, cari se ocupă cu primirea de depozite spre fructificare sunt obligate a prezenta perceptoratului competent cel mult până la finele lui Ianuarie 1913 consemnarea intereselor de pe semestrul II al anului 1912, iar, dacă capitalizarea se face odată, anual, consemnarea intereselor de pe întreg anul 1912 și a plății totodată în conformitate cu §. 2 al art. de lege VII: 1883 darea după interesele de capital de 10%.*

Acum că este cunoscut punctul de vedere al ministrului de finanțe asupra acestei chestiuni, ori-ce discuție asupra ei, credem, că este superfluă. De aceea și renunțăm a continua cu expunerea argumentelor pentru 5% și 10% apărute în ultimii doi numeri ai revistei „M. P.“, care, de altcun, este de părere, ca cercurile băncilor să provoace în privința dării din chestiune o decizie a judecătoriei administrative, ca ultim for în chestiuni de dări și competențe.

O vor putea face băncile și aceasta, dar abia credem ca judecătoria administrativă să se pună în opoziție față de ministrul de finanțe în aceasta chestiune. Dacă nu din alte motive, din simplul motiv, că este vorba de niște contribuabili, cari nu se prea bucură de sollicitudinea statului.

Proiect de lege asupra dreptului de regres cambial.

Precum se știe legea cambială ung. (art. de lege XXVII: 1867) în § 41 cere pentru susținerea dreptului de regres față de emitent și giranți, prezentarea cambiei și ridicarea protestului. Dacă se întrelasă sau întârzie prezentarea cambiei, precum și ridicarea protestului, regresul de plată se pierde, și anume fără privire că este sau nu de vină posesorul cambial sau a survenit vre-o forță majoră. Tot astfel este și atunci, când pentru susținerea dreptului de pară față de acceptant cambia domiciliată, în sensul § 43 al legii cambiale, trebuie prezentată spre plată la locul domiciliului și protestată tot acolo.

Aceste dispoziții ale legii, cari pot fi extraordinar de păgubitoare pentru posesorul cambial în cazul unui războiu sau când se întâmplă catastrofe elementare (inundații, cutremure de pământ, epidemii etc.) pot influența nefavorabil și creditul public.

Prin moratoriile, ce s'au decretat în unele din țările implicate în războiul recent balcanic interesele cercurilor comerciale și financiare din Ungaria fiind primejduite prin faptul, că pentru susținerea dreptului de pară cambiale aflătoare în portofoliile acestor cercuri ar trebui prezentate și protestate în țările din chestiune, guvernul s'a simțit îndemnat a pregăti un proiect de lege, care să curme inconvenientele provenite din lacunele legii cambiale și să normeze totodată în efectul forței majore (vis major) asupra drepturilor bazate pe cambii, asigurații comerciale și cecuri.

Proiectul are cu totul 3 paragrafi, al căror text este următorul:

§ 1. În caz când prezentarea cambiei sau ridicarea protestului nu se poate face în termenul prescripționat de lege, din cauza unor piedeci neînălțurabile (forță majoră, vis major) atunci termenele acestea se prolongesc.

Posesorul cambial este obligat a înștiința fără amânare pe anteriorul său nemijlocit despre cazul de vis major și a scrie aceasta înștiințare prevăzută cu data și subscrierea sa pe cambie sau pe alonge-ul cambiei; în altele se aplică dispozițiile § 45 al art. de lege XXVII: 1876.

După delăturarea (incetarea) forței majore posesorul cambiei este obligat a prezenta imediat cambia spre primire sau plată și a ridica protestul, întrucât acela este admisibil.

Dacă vis major durează mai mult decât 30 de zile după scadență, dreptul de regres poate fi validat, fără ca să fie nevoie de prezentarea sau protestarea cambiei. Ce privește cambiale la vedere (à vista) sau cu un termen anumit după vedere, termenul de 30 de zile începe a decurge cu ziua, în care posesorul cambiei a avizat pe indossantul său nemijlocit despre cazul de vis major, chiar și în caz, când ziua aceasta ar cădea înainte de prezentare.

Nu sunt a se considera, ca vis major întâmplările, cari ating numai persoana posesorului cambial sau persoana, căreia posesorul cambial i-a încredințat prezentarea cambiei sau ridicarea protestului.

§ 2. Dispozițiile § 1 se aplică în mod corăspunzător asupra asigurațiilor comerciale și asupra cecurilor.

§ 3. Legea aceasta intră în vigoare în ziua publicării ei și dispozițiile legii sunt a se aplica, cu excepția celor cuprinse în alineea 2 a § 1 și în cazul când piedeca neevitabilă (vis major) amintită în § 1 a împiedecat prezentarea sau ridicarea proiectului, încă înainte de a fi intrat în vigoare legea aceasta, dar după 29 Septembrie 1912.

Punerea în aplicare a legii se încredințează ministrilor de comerț și justiție; în Croația și Slavonia banului Croației, Slavoniei și Dalmației.

Cooperativele săsești din Ardeal.

Numărul cooperativele de tot soiul ale compatrioților noștri Sași „a acestor soți de arme a maghiarilor ardeleni în contra cuceririlor românești” — cum îi numește o revistă maghiară — este conform anuarului ultim de 226. Din acestea sunt: 176 cooperative de credit, cu 14,596 membri, arătând față de anul trecut un spor de 3 cooperative și 902 membri.

Cele 176 de cooperative de credit, împreună, au administrat depozite spre fructificare în sumă de K 10.019,749 (+ față de anul trecut de K 1.729,727), pe când suma împrumuturilor acordate de aceleași cooperative a crescut numai cu K 710,497 la K 12.009,498. Părțile fundamentale, adică capitalul social al acestor cooperative a fost de rotund K 348.000 (creștere față de trecut de K 26.000), pe când Rezervele s'au cifrat cu rotund K 1 milion.

La începutul anului 1912 au realizat de cooperativele de credit, a fost de K 146.000 (cu K 5.000 mai mult decât în anul trecut).

Patru dintre cooperativele de credit au avut și câte o secție pentru asigurarea vitelor.

Numărul cooperativele de consum a fost de 46, față de 44 în anul trecut. Numărul membrilor acestor cooperative a crescut de la 2497 la 2791. La cooperativele acestea părțile fundamentale reprezintă suma de K 36,524 — rezervele tot atâtea, iar valoarea mărfurilor procurate de la Centrala cooperativele de consum săsești, ce-și are sediul în Sibiu, trece peste suma de 1/2 milion coroane. Cu pierdere a lucrat numai o singură cooperativă de consum (K 805), pe când celelalte 43 au realizat un profit net de K 11,000.

Centrala cooperativele de consum are capital fundamental de K 9.000 și Rezerve de K 5,000 și a realizat un profit net de K 823.

Terminologie comercială.*

Publicăm în cele următoare ca specimen din ultima ediție a „Correspondenței comerciale” de I. C. Panțu, o parte din cei 92 de termeni comerciali explicați sub litera A

Abandonez, las, mă retrag, părăsesc, renunț: *abandon*, renunțare, d. e. asiguratul renunță la restul de mărfa avariata: *abandon maritim*.

Abordaj, abordage; *a aborda*, a trage la țarm a trage la coastă, *a acostă*, corăbiile abordează = acostează; a se apropia, a se ciocni, a se lovi corăbiile.

* Vezi „Rev. Econ.” Nr. 43 a. c.

- Absenteism**, *absenteism*, absentarea proprietarilor dela moșiile lor; părăsirea moșiilor și cheltuirea veniturilor dela ele în străinătate.
- Acaparez**, cuprind, iau totul pentru mine, cumpăr totul. D. e. cineva a *acapatat* toate puțurile de păcură; *trustul* american vrea să acapareze toate sursele și fabricile de petrol pentru a avea *monopol*. *Acaparator*.
- Acceptant**, persoană, care acceptează o cambie. *Trasul*, iscându-se pe o cambie, se zice, că acceptează, devine *acceptant* și pentru el polița se numește *accept*. *Acceptațiune*, declararea în scris, făcută pe o poliță prin care se obligă trasul, că o va plăti.
- Accis**, o taxă, ce se percepe la intrarea unor mărfuri în orașe; vamă comunală. taxă de consum, care se plătește la bariera orașelor. — Când se exportează dintr'un oraș o marfă, pentru care s'a plătit accis, orașul plătește înapoi accisul. Această plătire înapoi a accisului se numește *refacție*. Accisul poate fi încasat și direct de către stat, dacă statul rescumpără acest drept dela comune; în România, *fondul comunal* este accisul încasat de stat și repartizat la diferite comune după o proporție stabilită de mai înainte.
- Achizițiune**, procurare, dobândire, câștig; camera de comerț a făcut o bună *achiziție* prin secretarul angajat; achiziție de mușterii noi = a câștigat mușterii noi.
- Acont**, à conto, în socoteală; plată parțială dintr'o datorie.
- Acoperire**, suma cu care se achită ceva d. e. trimite-mi acoperirea pentru factura mea. *Vă acoperim* în faliment; *concordat*.
- Acostez**, trag la coastă, trag la țerm, stau la țarm; vaporul a acostat, vaporul e acostat.
- Accreditat**, persoană căreia i se deschide un credit, care se recomandă pentru un credit; persoană bine acreditată, adică cu nume bun în orice privință.
- Accreditez**, recomand pentru credit, deschid credit cuiva.
- Accreditivă**, scrisoare prin care *acredităm* pe cineva; prin care recomandăm pe cineva pentru a primi credit, sau pentru a i-se face anumite plăți.
- Activul** = *activa*, *activele*, averea cuiva dimpreună cu pretensiunile lui; — *avere activă*, *avere pozitivă*. Este *activ*, adică cu *avere*. *Activez*, pun în lucrare, iuțesc o lucrare, urgez.
- Ad** = la; *ad valorem*, la valoare, pe valoare; vama 2% ad valorem = 2% vamă din valoarea mărfii.
- Ad hoc**, la aceasta, pentru aceasta, numai pentru un anumit scop. Ședința camerei comerciale este chemată *ad hoc*, pentru discutarea proiectului convențiunii vamale.
- Adjudec**, dau prin hotărîre, un obiect sau o moșie sau o furnitură persoanei, care a oferit mai mult la licitație. *Adjudecatar*, persoana căreia i se adjudecă ceva.
- Afectez**, *avizez*, *destinez*, pentru un anumit scop; hotărăsc, însărcinez cu un scop oarecare; moșia este *afectată* la cutare bancă, adică moșia este destinată ca garanție pentru un împrumut; are și sensul, că moșia are *datorie*, este însărcinată; fonduri *afectate* d. e. pentru amortizarea unor obligațiuni = destinate pentru ca să se amortizeze obligațiunile.
- Agio**, plusul sau adausul, ce se plătește la monetele de aur, când sunt schimbate cu argint sau cu hârtie în aceeași țară; — poate fi și între două țări, d. e. de prezent lirele italiene se primesc în Franța cu un scăzământ, astfel francii au *agio*, iar lirele italiene au *disagio*, *perle* (pierdere).
- Agiotaj**, (agiotage), speculațiune la bursă; *agiotare* = a specula la bursă; *agioter*, *agiotager* = speculant; are și sensul de arbitragier.
- À jour**, la zi, la curent, exact, punctual. D. e. sunt à jour cu registrele de contabilitate = am făcut toate trecerile până în prezent, nu sunt în restanță cu trecerile.
- Ajurnez**, amân; ședințele camerei de comerț s'au ajurnat.
- Aliaj**, amestec de diferite metale, d. e. aur cu argint, aur sau argint cu aramă pentru fabricarea monetelor; uneori se înțelege chiar și arama ce se pune pe lângă aur sau argint la monete.
- Alışveriş**, desfacere de mărfuri, vânzare.
- Al marco** după greutate, monetele tocite precum și monetele divizionare (banii mărunței) se negociază după greutate, se cântăresc.
- Alonj**, *allonge*, o fâșie de hârtie, ce se lipește *dealungul* polițelor, pentru a se continua indosamentele; adaus.
- Amanet**, lucruri sau obiecte *mobile* lăsate ca garanție; *amanetes*.
- Ambalaj**, (emballage) învălitoarea unei mărfi, a unui pachet, colet etc. Ambalajul poate fi: pânză, lăzi, butoaie etc. *Greutatea ambalajului*.
- Anticipat**, *anticipativ*, *anticipando*, = dinainte; interese anticipate, adică date înainte; contrarul: *decursiv*. Interesele la polițe sunt anticipate, iar la obligațiunile de stat, rente, la scrisori fonciare, la acțiuni etc. sunt *decursive*, se plătesc după-ce a trecut un termen. *Anticipație*, anticipațiune = plată făcută înainte, *avans*, plată făcută *cu anticipație*.
- Antreprenor**, *intreprinzător*; persoană care ia asupra sa îndeplinirea unor anumite lucrări sau servicii; antreprenor de clădiri; antreprenor al unor drepturi d. e. al pescuitului, al vânătorului, al acciselor etc.; *antrepriză* = întreprindere.
- Anuitate**, o plată anuală (sau semestrală), prin care se amortizează un împrumut; se plătesc interesele curente și o părțică din capitalul împrumutat.
- Anulez**, nimicesc, revoc; poliță anulată însemnează și achitată, pentru că se scrie pe ea, că s'a încasat suma, astfel, că nu mai are valoare, este anulată.
- Appoint**, (lat. ad. punctum, ital. apunto), achitare completă (la punct) printr'un efect, poliță etc. a unei datorii d. e. te achit printr'o poliță de franci 327 95, adică polița o fac întocmai cât datoria; *appoint*, *opunt*, are și sensul de poliță și de bucăți sau părți.
- Aproximativ**, apropiat, aproape, cam aproape exact; un rezultat aproximativ = apropiat de exactitate; *cu aproximație*.
- Apuntament**, (ital. *appuntamento*) leafă, retribuțiune, beneficiu.
- Aranjament**, stabilirea unei norme la anumite tranșacțiuni, la tocmele, la falimente.

Arbitraj, aflarea pieței mai ieftine de cumpărat și mai scumpe de vândut; socoteala prin care, prin folosirea dibace a cursurilor dela diferite burse, se constată, de unde să cumperi ieftin și unde să vinzi scump; cu deosebire la monete, efecte și devize sau *trate în aur*. *Arbitrager* se numește persoana, care face astfel de calculări și transacțiuni; *ogioter*.

Arbitrium, arbitriu, judecată, părere dreaptă; *arbitru*, judecător, persoană însărcinată să-și dea părerea într'o afacere într'o chestiune; sinonim cu *expert*. *Arbitrar* = volnic, fără a lua în seamă vre-o lege sau regulă; purcedere arbitrară.

Argent comptant, bani gata, numerar; (bani peșin).

Armator, persoana care armează sau echipează o corabie pe cheltuiala sa (armament) proprietar sau patron de corăbii.

Arrêté, încheiere, notă de încheiere făcută prin samari, (germ. Schlussnote).

Artorisire, licitație; *artorisc* = licitez.

Asignațiune, documentul prin care însărcinăm pe cineva să plătească o sumă unei a treia persoane; *mandat*; o scrisoare prin care dăm ordin de plată; se aseamănă și cu *cecul*.

Asignant, persoana, care asignează ceva, sinonim cu *emitent* și *mandant*.

Asignatar, persoana căreia se asignează ceva; sinonim cu *mandatar*.

Asigurat, persoana care se asigură.

Asigurator, persoana, care asigură ceva; societatea de asigurare. *Asortiment* = o pravană, ma aprovizionez cu mărfuri; potrivesc mărfuri de acelaș fel; *asortiment, cișit*, colecțiune de tot felul de marfă, alegeș de tot felul de mărfuri.

Așușat, vezi *à souche*; chitanță așușată, adică tăiată dintr'un caiet *à souche*.

Atașat, persoană alăturată pe lângă cineva; *atașat comercial*. România d. e. are atașati comerciali în Smirna, Constantinopol, Viena etc.

Atașez, alătur, anexez.

Aucțiune, vânzare publică, licitațiune. în orașe mari comerciale, d. e. în Amsterdam, Rotterdam, Anvers, Londra etc., se adună mărfuri multe și se publică, când se face licitațiune în cantități mari, sau în loturi: lână, piei, coloniale etc.

Autentic, sigur, făcut în mod legal, după lege: *a autentică* = *a autentică*, a omologă, a face un act după fo mele legale, a legaliza. D. e. procura se autentică la tribunal.

Auxiliar, ajutător; reg stru — personal auxiliar.

Aval, garanție la cambie, cheazășie; persoana, care garantează scrie pe cambie: „*pentru aval*!” și se subșcrie.

Avans, anticipațiune, o plată făcută înainte, un *avans pe efecte depozitate* = lombard; *avans pe warantă*; *avans pe gujuri* = împrumut avansat pe gaj.

Avarie, paguba ivită la marfa transportată, cu deosebire la transportul pe apă. Avarie parțială și totală. Umezeala poate avară o marfă; avarie totală d. e. la naufragiu. Vapor avariat = vapor stricat vapor care nu mai poate funcționa în ape și trebuie reparat.

Avers, fața unei monete, de regulă cu chipul domnitorului; dosul monetei = *revers*.

A vista, (avista) la vedere, la prima vedere (à vue); această expresiune se întrebuințează pentru determinarea scadenței unei polițe. în care caz la acceptare este neapărat de lipsă să se pună și data (vezi: *vedere*).

Aviz, înștiințare, scrisoare prin care înștiințăm pe cineva despre un lucru; aviz, că am tras o poliță asupra cuiva; aviz, că am acreditat o persoană la cineva; aviz de plată este sinonim cu *mandat*. *Fără aviz* = fără să mai avizez; *pe lângă aviz* = pe lângă avizare.

În felul acesta sunt explicați și ceilalți 800 de termeni tehnici comerciali și financiari, cari ridică cartea dlui Panțu la valoarea unei publicații de interes și folos practic nu numai pentru cercurile specialiste, ci și pentru laicii în chestii financiare-economice.

SOCIETĂȚI COMERCIALE ȘI FINANCIARE.

„*Fortuna*”, institut de credit și economii, societate pe acții Rodna-veche. Precum suntem informați adunarea generală extraordinară, convocată de acest institut pe 27 Noemvrie a. c. în lipsă de acționari în număr recerut nu s'a putut ține la timpul său. S'a ținut însă, pe lângă programa apărută și în organul nostru, la 5 crt., când adunarea generală a autorizat direcțiunea de a face pașii de lipsă pentru fuziune. *Fortuna* și *Progresul* s'au unit în Rodna-veche.

Hotărîre definitivă privitoare la fuziune se va lua în adunarea generală, convocată din partea „*Fortunei*” pe 10 Ianuarie 1913.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 12 Decemvrie 1912.

Situația pieței internaționale de bani este nealterată. Nu numai că nu se arată semne de îndreptare, ci din contră încordarea este în creștere, ceea-ce fără indoială stă în strânsă legătură cu situația politică internațională nesigură. Cererile de bani, extraordinar de mari de pretutindenea, nu stau în nici o proporție cu ofertele și aproape singurul izvor de bani au rămas băncile de emisiune a căror afaceri arată cifre de record, în deosebi în Lombard. Cu toate acestea se speră că nouă urcări a etaloanelor oficiale nu vor urmă — întrucât firește nu vor interveni complicații extraordinare.

Discountul privat cotează în London $4\frac{5}{8}\%$, în Berlin 6% , și în Paris $3\frac{7}{8}\%$.

În piața internă de bani afacerile stagnează și discountul privat s'a ridicat la mărimea etalonului oficial.

CRONICA.

Rugare. Adresăm on. noștri abonenți — bănci, ca și particulari — din nou insistență rugare de a-și achita de urgență restanțele de abonament și de inserțiuni, cari reprezintă și la noi o sumă considerabilă și pentru a cărora plată au fost rugați nu demult și în scris, fiecare în special.

*

Nou director la „Oraviciana“. În urma retragerii dlui Ilie Trăilă dela conducerea „Oravicianei“, a fost ales director executiv al acestui institut dl *Dr. Petru Corneanu*, avocat în Oravița.

*

Bancnote noue à K 100 — se vor pune în circulație cu începere dela 23 crt. Textul nouelor bancnote este neschimbat; desemnul însă este cu totul nou, asemenea amestecul colorilor pentru a îngreuna falsificările.

*

Organizarea institutului internațional de agricultură din Roma. Inițiativa înființării institutului internațional de agricultură din Roma l-a luat la 1905 regele Italiei.

Institutul în jurul căruia sunt grupate 40 de state funcționează astăzi cu următoarele secțiuni: 1) Un serviciu de bibliografie agronomică din toată lumea. 2) Un serviciu de statistică mondială, care înregistrează continente și țări; importul și exportul, stocul disponibil și prețurile sunt publicate în buletinul statisticii comerciale. 3) Un serviciu cu destinație tehnică, care se ocupă cu diferite publicațiuni referitoare la combaterea boalelor plantelor. 4) Institutul are un serviciu special intitulat „Biroul instituțiilor economice și sociale“, care studiază cooperatiunea, asigurarea și creditul agricol de pretutindeni. Gruparea și sistemizarea acestor lucrări va aduce un imens serviciu economiei agrare.

*

Numărul ovreilor. Conform unor date statistice publicate de „Univers Israelite“ numărul total al ovreilor din lumea întreagă se urcă la 11.871,783, din cari se află 8.942,266 în Europa, 1.894,409 în America, 522,635 în Asia, 341,867 în Africa și 17,106 în Oceania. Dintre cei 8.942,266 Izraeliți europeni sunt 5.110,548 în Rusia, 1.224.899 în Austria, 851,378 în Ungaria, 607,862 în Germania, 282,277 în Turcia europeană, 266.652 în România, 238,275 în Anglia, 105,988 în Olanda, 100,000 în Franța, 52,115 în Italia și 33,663 în Bulgaria. Dintre toate orașele lumii, cei mai mulți ovrei li are New-York cu 1.062,000 capete; urmează Varșovia 254,712 (35·8%) Budapesta cu 186.047 (23·5%), Viena cu 146,926 (8·8%) London cu 144,300 (12·1%) Odesa cu 138,935 (34·4%) Berlin cu 98,893 (4·8%) Lodz cu 98,671 (31·4%) Chicago cu 80,000, Saloniki și Philadelphia cu câte 75,000, Paris cu 70,000, Constantinopol cu 65,000, Wilna cu 63,841 (41·3%) Amsterdam cu 59,065 (11·5%).

BIBLIOGRAFIE.

„Anuarul Băncilor Române pe anul 1913“. Anul XIV. Redactor: *Constantin Popp*. Sibiu. Tiparul Tipografiei arhidiecezane, 1912.

În zilele trecute a apărut în editura „Solidarității“ și în forma obicinuită cunoscutul șematism al institutelor de bani române (societăți pe acții și însoțiri).

„Anuarul“ pe 1913 se extinde 15 coale de tipar și coala primă cuprinde pe lângă partea calendaristică obicinuită, următoarele notițe și informații de folos practic: Mărimea normală a bancnotelor; Terminul ultim pentru răscumpărarea și retragerea din circulație a notelor Băncii Austro-Ungare; Timbre de documente; Chei pentru calcularea intereselor; Frațiunile comune mai obicinuite transformate în fracțiuni decimale; Tragerile la sorti ale lozurilor; Competința de timbru a registrelor comerciale (cu exemple); Scalele de timbre I. II. III; Tarifa pentru telegrame; Tarifa postală; Monetele diferitelor state.

Șematismul însuși se extinde pe 14 coale și cuprinde în 5 părți institutele de credit: societăți pe acții (152 la număr); însoțirile (42 la număr) societăți comerciale și alte întreprinderi (14 la număr). „Banca generală de asigurare“ și „Solidaritatea“. La fiecare din acestea sunt indicate: firma în toate limbile înregistrate anul fondării, capitalul social, prețul acțiunilor, termenul de prescripțiune al cupoanelor, dreptul de vot, semnarea firmei, foile oficioase, numele și domiciliul membrilor din direcțiune și din comitetul de supraveghiere. numele și titlul...

Un capitol special tractează despre „Solidaritatea“, arătându-se numele membrilor ei scopul însoțirii condițiile de primire, numele și domiciliul membrilor direcțiunii, al comitetului de supraveghiere și al revizorilor-experti, precum și ultimul bilanț pe 1911.

După acestea urmează o consemnare a instituțiilor financiare-economice parte deja înființate, aranjate după comitate și o tabelă a dividendelor băncilor noastre pe 1911.

„Anuarul“ se încheie cu două sumare: unul după sediu, arătându-se în care oraș ce instituții financiare românești sunt și altul alfabetic.

Prețul anuarului legat în pânză este K 4 — plus pentru porto 30 fl., total deci K 4·30 și se poate comanda la Administrația „Revistei Economice“ în Sibiu (Nagyszeben).

*

Au apărut în editura W. Krafft în Sibiu următoarele calendare: *Amicul Poporului*, anul 53, întocmit de I. Popovici, cu conținut bogat și interesant. E cel mai serios și mai bine compus calendar dela noi. Prețul 70 fileri.

Poznașul, popularul calendar umoristic ilustrat al lui Haralamb Călămăr (Ermil Borcia). Acest calendar apare în anul al 18-lea și are ca și în trecut multe glume de spirit. Costă 60 fileri.

Calendarul Săteanului, apare în anul al 22-lea cu articole anume scriși pentru popor. E cel mai ieftin calendar pentru popor. Prețul 30 fileri.

Sumar.

Statistica maghiară și României. — 5% sau 10% dare după interese de depozite? — Proiect de lege asupra dreptului de regres cambial. — Cooperativele săsești din Ardeal. — Terminologie comercială. *Societăți financiare și comerciale:* „Fortuna“, inst. de credit și economii societate pe acții în Rodna-veche. — *Revista financiară:* Situația. — *Cronică:* Rugare, Nou director la Oraviciana, Bancnote noue à K 1.00—, Organizarea institutului internațional de agricultură în Roma. Numărul ovreilor. — *Bibliografie:* „Anuarul Băncilor Române pe anul 1913“, „Amicul Poporului“, „Poznașul“, „Calendarul Săteanului“.

„SOLIDARITATEA“ asociațiune de institute financiare în SIBIIU.

CONCURS.

„SOLIDARITATEA“, asociațiune de inst. financiare în Sibiu publică prin aceasta concurs la două premii de câte K 100 pentru două din cele mai bune lucrări, cari să tracteze următoarele chestiuni:

2. Mijloacele prin cari băncile pot contribui mai mult la progresul economic al poporului.

Ambele aceste lucrări se vor face cu deosebită considerație la băncile române și la împrejurările noastre.

La concurs pot lua parte numai funcționari dela băncile aparținătoare „SOLIDARITĂȚII“.

Lucrările concurenților vor trebui prezentate biroului „SOLIDARITĂȚII“ cel mult până la 1 Maiu anul viitor.

Cele mai bune vor fi premiate și eventual cetite în adunarea generală a „SOLIDARITĂȚII“.

Manuscrisele lucrărilor premiate rămân în proprietatea „SOLIDARITĂȚII“.

Sibiu, din ședința direcțiunii „SOLIDARITĂȚII“ ținută la 17 Noemvrie 1912.

Parteniu Cosma m. p.,
președintele „SOLIDARITĂȚII“.

Anunț.

Direcțiunea institutului de credit și economii „DOINA“, din Câmpeni în ședința din 7 l. c. a decis **ridicarea etalonului la depuneri**, începând cu 1 Ianuarie 1913

dela 5%, 5½ la 6%.

Direcțiunea institutului de credit și econ „Doina“ în Câmpeni.

„FORTUNA“

institut de credit și econ soc pe acții în Rodna veche.

CONVOACARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii societate pe acții „FORTUNA“ sunt invitați în sensul §-lui 21 din statutele institutului la

adunarea generală extraordinară,

care se va ține în 10 Ianuarie 1913 la 8½ oare a. m. în localitatea institutului.

Dacă din lipsa voturilor nu s'ar putea ține adunarea la termenul de sus, prin aceasta se convoacă la o altă adunare generală extraordinară tot în același local pe 18 Ianuarie 1913 la 8½ oare a. m.

Obiectele:

1. Fuzionarea institutului cu „Bistrițiana“ inst. de credit și econ. din Bistrița, eventual cu altă bancă.

Direcțiunea.

Anunț.

Un tânăr român absolvent de școală comercială, liber de miliție, posedă perfect limbile română și maghiară, caută un post de practicant la vre-o bancă din patrie.

La adresa:

Laurențiu Sima.

(Felsőszék com. Szilágy).

„CASSA DE PĂSTRARE“
societate pe acții în Mercurea. (Szerdahely Szeben m.).

A V I Z.

„Cassa de păstrare“ societate pe acții în Mercurea primește depuneri:

până la 2000 Cor. cu 5%

dela 2000—5000 Cor. cu 5½%

dela 5000 Cor. în sus cu 6%, iar dela 1 Ianuarie 1913 urcă etalonul la depunerile vechi cu ½%.

2—3

Direcțiunea.